

KONSEPTUTREDNING – GRØNN VINDENERGI I SYMBIOSE MED INDUSTRIEN ENOVA-PROSJEKT

Møtereferat – WORKSHOP

DATO/ TID: 28.02.2020, kl. 1200-1500

STED: Borg Havn

Tilstede:

Navn	Organsiasjon	Epost
René Karstensen	Frevar	reka@frevar.no
Fredrik Ellefsen	Gudeberg LSU	fredrik@ellefsens.net
Truls Korsgaard	Gudeberg LSU	
Thor Øyvind Gøtz Stene	Stene Stål Gjenvinning AS	thor@stenestaal.no
Steinar Normann	Viken fylkeskommune	steinarno@viken.no
Christine Tørklep	Denofa AS	Christine.Torklep@denofa.no
Hanna Tangvald	Fredrikstad kommune	hata@fredrikstad.kommune.no
Vidar Kristoffersen	Norgesnett	vidar.kristoffersen@norgesnett.no
Karl Anders Følstad	Fredrikstad Energi	Karl-Anders.Folstad@feas.no
Lars Erik Hofgaard	Smart Energi AS	lars.erik.hofgaard@smartenergi.com
Trond-Atle Bokerud	Nordic Media Lab	tab@nmlab.no
Martin Vatne	Østfold Energi	mv@ostfoldenergi.no
Anja Wingstedt	Smart Innovation Norway	anja.wingstedt@smartinnovationnorway.com
Anette Hansen	Cowi	aehn@cowi.com
Rune Skarstein	Cowi	rusk@cowi.com
Johnny Hansen	Zephyr	jh@zephyr.no
Trym Eriksen	Zephyr	tc@zephyr.no
Ole Jørgen Hanssen	Østfoldforskning	ojh@ostfoldforskning.no
Mathias Røed Hanssen	Østfoldforskning	mrh@ostfoldforskning.no
Pål Johnsen	Borg havn IKS	paal.johnsen@borg-havn.no
Charlotte Iversen	Borg havn IKS	charlotte.iversen@borg-havn.no
Gunnar Bjar	Fylkesmann Oslo og Viken	FmosGbj@fylkesmannen.no
Guri Bugge	Viken fylkeskommune	gurib@viken.no
Stine Torjusen Nygaard	Klimapartnere	stineny@viken.no
Tore Lundestad	Borg havn IKS	tore.lundestad@borg-havn.no
Dag-Erik Eilertsen	Borg havn IKS	DagErik.Eilertsen@borg-havn.no
Per O. Dypvik	Borg havn IKS	Per.Olav.Dypvik@borg-havn.no

Kopi: Grete Rasmussen (Fr.stad kommune), Torgeir Hjertaker (Denofa AS) og Elin Rustad (Frevar)

Referent: Anja Wingstedt

1. Presentasjon

Tore Lundestad ønsker velkommen.

Presentasjon av Borg Havn IKS og rammene til prosjektet (vedlagt presentasjon).

Pitch

- Østfold Energi (se vedlagt presentasjon)
- COWI (se vedlagt presentasjon)
 - Kommentar: Mange registrerte verneområder, flere arter utover det som fast benytter seg av området (streif individer). Sårbare arter som vandrefalk, fiske- og havørn). NMBU masteroppgave er klar etter 9. mars: «Biologisk mangfold og vindkraft»
- Zephyr (se vedlagt presentasjon)
 - Kommentar: Spørsmål rundt støynivå ble drøftet.

2. Workshop

Det ble gjennomført workshop (cafédialog) med fire stasjoner, hvor deltagere besøkte alle fire stasjoner. Resultatene fra hver stasjon er gjengitt stikkordsmessig under:

Bord 1 – Lovverk, forskrifter og myndighetskrav

Hvilke muligheter/utfordringer/begrensninger i lovverk, forskrifter og myndighetskrav ser dere for etablering av småskala-vindkraft på Borg Havn sin eiendom?			
Muligheter		Begrensninger	
Vindkraft – fornybar energi	Energiloven (internt marked, energistream, anleggskonsesjon, skip ved havn, omsetningskonsesjon)	Fare for negativt omdømme	Fuglevandring over flere ferdselsretninger
Veileder for mindre vindmøller	Mulighet for positivt omdømme	Ukjent for plan/søknadsmyndigheter	Andre som vil fortsette med vindmøller
Endring av energiloven	Stort energibehov fra Øra	Mulig innsigelse	Vil ikke dekke havnas behov
Færre enn 5 vindmøller		Mediestrategi	Andre kraftkilder til å dekke behovene?
		Indirekte virkning/konsekvenser	Lokalsamfunn

Andre kommentarer:

- Ønsker om å se prosjektet i et Øra perspektiv, ikke bare Borg Havn.
- Nye læring ift. prosess (byggesak)

Bord 2 – Miljø- og samfunnshensyn

Hvem kan berøres av vindkraftutbygging på Borg Havn sin eiendom? Hvordan påvirkes de?		Hvilke tiltak er nødvendig for å ivareta behovene til berørte?	
Utvikle naturreservat (lokalbefolkning, turisme, friluftsliv)	Fuglereservat (dammene Gamlebyen, trekløyper: nord-sør, hav-land)	Kartlegging (lokalisering, design, hastighet, styring)	Summen av konflikter (Batteriretur AS)
Innbyggere (skygge/støy), særlig mot Kråkerøy	Dyreliv (fugl, flaggermus, insekter)	Ikke fokus på profitt	Lukt?
Historisk (siktlinjer, høyde på bygg – vil det skapes presedens?)		Kunnskap/Kommunikasjon (Visualisering, åpenhet, ikke underkommunisering)	Bruk av kritikk fra andre kraftverk til å lage utfordringer
		Bygge på lokal kunnskap og kompetanse	Vise positive gevinster

Andre kommentarer:

- Støy: Kartlegging av det totale støynivået på Øra, hvordan passer vindmølla inn?
- Dyreliv: fugler og flaggermus – trekkrutene bør kartlegges. Dagens kunnskap om fuglelivet?
- Mediehåndtering: Fakta mot reelle problemer – kommunikasjon basert på ærlighet og åpenhet
- Siktlinje: Frykt for at prosjektet skaper presedens
- Kommunikasjon basert på ærlighet, åpenhet, kunnskap, kartlegging

Bord 3 – Tekniske forutsetninger og konsepter

Hvilke tekniske forutsetning må være til stede og hvilke forhold må hensynas når det gjelder grunnforhold ved utbygging av vindkraft på Øra?			
Tekniske forutsetninger		Grunnforhold	
Støy (visualisering med avstand fra bo/jobbområder, fordeling over året som viser støy i dB og vind i m/s, sumvirkning av eksisterende støy og vindkraft)	Fundamentering (27 m dybde til fjell, peling)	Tursti langs Gansrødbukta (støy, visualisering)	God nettkapasitet
Årsproduksjon for hver posisjon	Siktlinjer for skipsfart	Ambisjoner på kort, mellomlang og langsikt – vindpark?	
Fugl (flukt/flyveruter) må dokumenteres	Ivareta måker, skjærer og kråker. Flaggermus. Hare kan tiltrekke seg rovfugl		
Iskast-utredning nødvendig	Mulighet for å bygge ut/komplettere		
Kartlegging av eksisterende infrastruktur i bakken	Vake-effekt		
Bruke turbin til belysning	Helhetlig behov for Øra		

Andre kommentarer:

- Støy: Trenger kartlegging, myndighetskrav, sumstøy fra Øra industriområde
- Plassering vs. energiproduksjon
- Dyreliv: Trenges dokumentasjon
- Eksisterende infrastruktur og tilgangen bør kartlegges

Bord 4 – Plassering og konsepter

Optimert på påvirkning (energi, effekt, mennesker, fugl)

Foregangsprosjekt på internasjonalt nivå

Utstillingsvindu der reservat og havn går hånd i hånd

Bruk av nyeste og mest teknologiske vindmøller (hva finnes? Horisontale vindmøller?) Da produksjon er kun til eget bruk og effekt ikke er det viktigste, kan man velge andre alternativer og bruke dette som et symbol på bærekraftig tankegang?

Mulighet å kjøpe brukt utstyr?

En stor eller flere små? Eller skal man tenke flere store, hva når båter blir elektrifiserte?

Ta gode og nøyaktige støymålinger, fra ALLE potensielle lokasjoner

Kartlegging av fuglelivet og hvordan fuglene trekker til og fra området

Andre kommentarer:

- Optimering og påvirkning (energi, effekt, mennesker, fugl, kompetanse- og foregangsprosjekt)
- Ivareta naturvernområdet
- Innovative vindmøller, utstillingsvindu for ny teknologi
- Området rundt administrasjonsbygg

3. Avslutning

Referansegruppe: Deltagere ble oppfordret til å melde interesse for å sitte i en referansegruppe for prosjektet. De som meldte seg under workshopen er:

- Norgesnett – Vidar Kristoffersen
- Fredrikstad energi - Karl Anders Følstad

Hvis flere er interessert i å delta i referansegruppen, ta kontakt med charlotte.iversen@borg-havn.no, mobil 95251846.

4. Fremdrift

Uke 12: Arbeidsmøter med samarbeidspartner i prosjektet: Forslag til konseptmuligheter.

Uke 14: Workshop 2 – Presentasjon og diskusjon av foreslåtte konsepter. Alle deltagere fra WS 1 får tilsendt invitasjon.

Uke 18: Arbeidsmøter med samarbeidspartner i prosjektet: Valg av minst 2 konsepter til konseptutredning.